

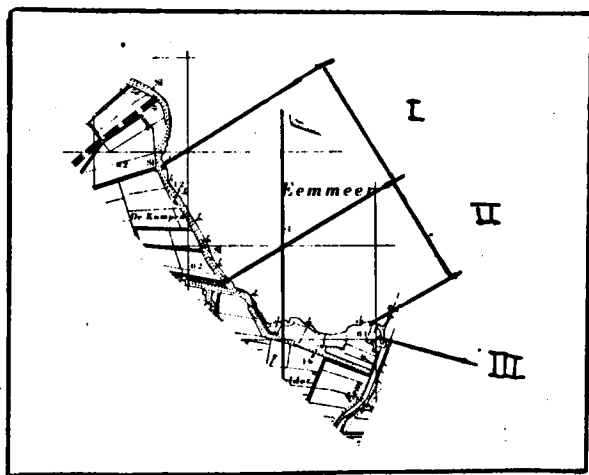
GLOBALE BROEDVOGELINVENTARISATIE KUST OOSTERMEENT TOT EN MET HET RABOES

Eric Lam

Inleiding en werkwijze

Ten behoeve van de te maken Avifauna van het Gooi e.o. is de kuststreek ten oosten van de Stichtse Brug op broedvogels onderzocht. Er werd geteld vanaf het griendbosje tot en met het Raboes. Het Stichtse Brug-gebied zelf viel er dus buiten (zie kaart). De gebruikte methode is de turfmethode. Omdat het een langgerekt telgebied betrof was het onpraktisch om met een kaart van een meter op de juiste schaal het veld in te gaan. Bovendien vermoedde ik moeilijkheden bij het intekenen der territoria, omdat er weinig oriëntatiepunten zijn. Om niet al te veel te missen, is het telgebied in drie, goed afscheidbare, delen opgesplitst.

Dit waren: I het griendbosje tot het vizelgemaal
II vizelgemaal tot Raboes
III het Raboes



Kaartje met geïnventariseerde gebieden

Van de eerste twee trajecten is alleen de drassige, moeras- en rietzone geteld. Van het Raboes is het gehele terrein, inclusief het kustdeel, geteld. Per telling werd, behalve het Raboes, het traject twee maal geteld (de heen- en de terugtocht). Zowel de aantallen van de heen- als de terugtocht werden genoteerd, waarna het hoogste aantal voor die datum ten behoeve van de interpretatie werd gebruikt. De criteria zijn overeenkomstig de voorgestelde richtlijnen volgens "Vogelinventarisaties" gebruikt. Er zijn geen speciale nacht- of vroege ochtendexcursies gehouden om ralachtigen te inventariseren. Het geheel kan gezien worden als een globale inventarisatie.

De data zijn: 17/3/'85; 7.45-11.30 u, -2° C
6/4/'85; 10.45-14.30 u, 15° C
17/5/'85; 17.30-21.00 u, 15° C
15/6/'85; 7.15-10.15 u, 20° C

Resultaten

In totaal zijn er 40 soorten als broedvogel gevonden, alsmede één soort (de Bosuil) die volgens de criteria een broedvogel zou zijn, doch volgens mij een zwerver was. Evenzo was dit het geval met één Ransuil (zie de soortenlijst). De Wintertaling, Kuifeend, Slobeend en Krakeend vielen af door de gehanteerde criteria. Het lijkt mij echter niet onmogelijk dat deze soorten als broedvogel aanwezig zijn geweest. Omdat deze soorten zich in of achter het riet schuilhouden ontsnappen ze gemakkelijk aan de aandacht als je een niet al te grote verstoring teweeg wilt brengen. Er viel ook nog een Zanglijster voor Raboes af.

Vergelijking met vroeger onderzoek

In de eerste helft van de jaren zestig is er in het nu onderzochte gebied veel onderzoek verricht door de "Vogelwerkgroep Eemmond". Wanneer ik het jaarverslag 1965 bekijk (dus van precies 20 jaar geleden), vallen er nogal wat verschillen op.

Per maand zijn maandmaxima gegeven, waarvoor ik de gegevens van mei en juni als broedvogels interpreteer. Dit gaat ongetwijfeld niet helemaal op. Bovendien was hun onderzoek veel intensiever. In 1965 werden er door hen op 84 dagen gedurende 750-800 uur waarnemingen verricht, doch hier zat ook nog een deel van de Huizerkust bij, hetgeen ik nu uiteraard niet meetel:

Fuut: gehalveerd, Roerdomp: nieuw, Bergeend: niet te interpreteren, Bruine Kiekendief: gelijk gebleven?, Torenvalk: gehalveerd?, Fazant: waarschijnlijk achteruit gegaan, Waterhoen: gelijk, Meerkoek: gelijk?, Vissdief: toen geen broedvogel?, Koekoek: gelijk, Houtduif: vooruit?, Turkse Turtel: nieuw, Bosuil: gelijk?, Ransuil: gelijk, Grote Bonte Specht: gelijk, Boerenzwaluw: niet te interpreteren, Gele Kwikstaart: sterk achteruit gegaan?, Witte Kwikstaart: gelijk, Winterkoning: vooruitgang, Merel: vooruitgang, Rietzanger: achteruitgang?, Kleine Karekiet: gelijk?, Bosrietzanger: gelijk?, Spotvogel: vooruit, Braamsluiper: nieuw, Grasmus: achteruit, Tuinfluiter: nieuw, Zwartkopje: vooruit gegaan, Tjiftjaf: gelijk, Fitis: vooruit gegaan, Baardmannetje: gelijk, Koolmees: nieuw, Ekster: nieuw, Zwarte Kraai: gelijk?, Spreeuw: niet te interpreteren, Huismus: gelijk gebleven?, Ringmus: vooruit gegaan?, Rietgors: achteruit gegaan? Vink: nieuw, Kneus: achteruitgegaan? Bovendien zijn een aantal soorten verdwenen. Enkele daarvan kwamen tot voor enkele jaren geleden nog voor als broedvogel. Het is dus goed mogelijk dat ik deze gemist heb. Deze soorten zijn: Patrijs, Kwartel, Tortelduif, Zanglijster, Roodborst, Snor, Grote Karekiet en Grauwe Vliegenvanger.

Conclusie

Globaal gezien kan gesteld worden dat de typische moerassoorten achteruit zijn gegaan en de soorten die een wat bosachtige begroeiing nodig hebben vooruit zijn gegaan. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de moeraszone aan het dichtgroeien is, waardoor biotoopverschuivingen ontstaan. Bovendien zal de toegenomen water- (en daardoor ook oever-) recreatie negatief werken. Als laatste komt er nog eens bovenop dat factoren die buiten Nederland veroorzaakt worden aan een landelijke tendens tot achteruitgang bijdragen (verbreding Sahel, jacht).

De Eemmond en het gebied ten westen daarvan bezit nog steeds een zeer karakteristieke moeraszone. Zowel wat de fauna als de flora betreft. Een doelgericht beheer zou dit in stand kunnen houden. Er zal dan naar gestreefd moeten worden om de bebossing tegen te gaan, waarbij wel degelijk rekening gehouden dient te worden met soorten die dat juist prefereren. Afwisseling zorgt immers voor de meeste niche's!

Soortenlijst broedvogels kust Oostermeent tot en met het Raboes 1985

Traject	I	II	III	Totaal
Fuut	3	2	-	5
Roerdomp	1	-	-	1
Bergeend	2	-	-	2
Wilde Eend	3	11	1	15
Waterhoen	1	1	1	3
Meerkoet	16	5	-	21
Bruine Kiekendief	-	1	-	1
Torenvalk	-	1	-	1
Fazant	-	2	-	2
Visdief	1	-	-	1
Koekoek	1	2	-	3
Houtduif	-	5	3	8
Turkse Tortel	-	-	1	1
Bosuil	1?	-	-	1?
Ransuil	1?	1	-	1-2
Grote Bonte Specht	-	-	1	1
Boerenwaluw	-	-	10	10
Gele Kwikstaart	1	1	-	2
Witte Kwikstaart	1	1	-	2
Winterkoning	-	2	2	4
Merel	-	4	4	8
Rietzanger	2	2	-	4
Bosrietzanger	-	1	2	3
Kleine Karekiet	9	13	1	23
Spotvogel	-	2	1	3
Braamsluiper	-	-	1	1
Grasmus	-	1	-	1
Tuinfluit	-	2	3	5
Zwartkopje	-	3	1	4
Tjiftjaf	-	1	-	1
Fitis	1	2	3	6
Baardmannetje	-	1	-	1
Koolmees	-	-	4	4
Ekster	-	1	1	2
Zwarte Kraai	-	2	-	2
Spreeuw	-	-	1	1
Huismus	-	-	3	3
Ringmus	-	-	10	10
Vink	-	-	1	1
Kneu	-	1	2	3
Rietgors	1	6	-	7

